

A CÉGEK VERSENYEZNEK

A TANULÓKÉRT

A cégek szakemberhiánnyal küzdenek, ezért a tanulókért verseny folyik. A tanulószerveződések aránya megfelelően követi a szakképzésben részt vevők számát, gondot inkább az alapoktatásból kikerülő fiatalok hiányos felkészültsége jelent – hangsúlyozta Bihall Tamás, az MKIK oktatásért és képzésért felelős alelnöke, akit a szakképzés helyzetéről kérdeztünk.

Hány fiatal tanul ma szakmát?

Az általános iskolákból évente mintegy 91-92 ezer fiatal kerül be a középszintű oktatásba. Nagyjából 18-19 százalék a fizikai szakmát választók aránya, a szakgimnáziumi rendszerben 40, a gimnáziumokban 42 százalékuk folytatja tanulmányait. Ezt az arányt nem tartom jónak, mert ha a szakgimnáziumi oktatást is szakmatanulásnak tekintem – ez egyébként nem mindig van így – akkor ez még mindig csak 58-59 százalék, tehát jóval kisebb a számunkra mérvadó osztrák és a német modell 70 százalékos mértékénél. Erre kell törekedni Magyarországon is, mert igaz, hogy kevés a gyerekek, de attól még a képzésnek követnie kell a gazdasági előrelépéseket és nyilván a szükségleteket.

Milyen a kisvállalkozások hajlandósága a tanulószerveződésekkel kapcsolatban?

Annak a mintegy tízezer cégnek, amelyek tanulóképzéssel foglalkoznak, több mint a kétharmada kisvállalkozás. Ma már a vállalkozások versenyeznek a diákokért. Nyilvánvaló, hogy a tanulókat jelentősebb számban a nagy cégek tudják foglalkoztatni, felszereltségük, anyagi feltételeik lehetővé teszik, hogy akár száz-százötven fiatal is fogadjanak, míg egy kisvállal-

lat legfeljebb egy-két főt tud vállalni. A számarányuk azonban jelentős, és ez számunkra is fontos, hiszen az a cél, hogy minél több minőségi szaktudás jelenjen meg a magyar gazdaságban.

Bevált-e a kamarai garancia-vállalás intézménye, vagyis az, hogy nem a szakiskolák döntenek el, tanulóik tanműhelyben vagy gyakorlati képzőhelyen szerzik meg a szakmai ismereteket?

Ez jól működő rendszer. A lényege az, hogy tanulókat csak akkor lehet az iskolában tartani, ha a kamara nem tudja tanulószerveződéssel elhelyezni egy cégnél, és erről igazolást ad ki. A jelenlegi helyzetben, amikor a cégek munkaerőhiánnyal küzdenek és szeretnének minél több fiatal tanulószerveződéssel magukhoz kötni, ez nehezen képzelhető el. Csak akkor fordul elő, ha az adott szakmára nincs igény a gazdaságban.

Mennyire elégedettek a cégek a hozzájuk kerülő szakképző iskolai tanulók felkészültségével?

A szakképzés sok kritikát kap, s részben igazságtalanul! Az alapkészségek hiányát ugyanis a szakképzésben már

nehéz pótolni. Gond van a viselkedéssel, a beilleszkedéssel, a szocializációval is. A szakképzés fejlesztésének együtt kell járnia az alapoktatás minőségi javításával, beleértve a pedagógusok továbbképzését is. Nagyon fontos, hogy a pedagógustársadalom értse meg: a szakképzésbe nem azokat a gyerekeket várjuk, akiket máshová nem vettek fel, hanem olyan érdeklődő, tehetséges diákokat, akiknek a kvalitásai a szakképzésben jobban kiteljesednek. A tanároknak ezt meg kell értenniük, el kell tudniuk magyarázni a pályaválasztás előtt állóknak. Ma már a digitalizáció, a robotizáció szinte mérnöki ismereteket követel meg a szakmunkástól, de sajnos az iskolai rendszerből kikerülő gyerekek felkészültsége nem elegendő ehhez. Ez nagyon komoly kihívás: nemcsak nálunk, hanem Európában és talán az egész világon az. Szeretnénk, ha az alapoktatás átfogó reformja minél hamarabb megtörténne, remélhetőleg ez a folyamat az új Nemzeti Tanterv bevezetésével lendületet kap.

FONTOS CÉL, HOGY A SZAKKÉPZÉST VONZÓVÁ TEGYÜK

Intenzív, innovatív időszakot élünk most a szakképzésben, rendkívül fontos célunk, hogy a szakképzést vonzóvá tegyük – hangsúlyozta Kucsák László a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH) elnöke, az Innovációs és Technológiai Minisztérium szakképzési rendszer fejlesztéséért felelős miniszteri biztosa, akit a szakképzés helyzetéről, a várható változásokról kérdeztünk.

A napokban jelentették be, hogy a kormány további lépéseket tervez a szakképzés megerősítésére és bővítésére. Hogyan értékeli a szakképzési rendszer 2010-ben elkezdett átalakítását, fejlesztését, és milyen célokat fogalmaznak meg a jövőre vonatkozóan?

Magyarország szakképzési rendszerének fejlesztése, versenyképessé tétele az ország egyik legfontosabb feladata. E fejlesztés sikerén is múlik a magyar gazdaság teljesítőképességének növekedése, hiszen a szakképzést választó tanulók lesznek a jövő szakemberei. A szakképzési rendszer 2010 óta számos ponton átalakult és előnyére változott. 2015 óta szakképzési centrumok fogják össze helyi szinten a szakképző intézményeket. Munkájuk eredményes, ám, hogy még nagyobb hatékonysággal integrálódjanak a gazdasági életbe, az ideitől, egyfajta menedzserként, kancellár is segíti a munkájukat.

A duális képzés a vállalatok számára is siker, hiszen a rendszer indulása óta egyre növekvő számban alkalmaznak olyan fiatalokat, akik tanuló éveikben duális képzés keretén belül már megismerték az adott céget. 2018 óta a szakképzés az Innovációs és Technológiai Minisztériumhoz tartozik, ez a változás pedig magával kell hogy hozza a rendszer fejlődésének felgyorsulását, elég csak az országban nyíló Digitális Közösségi Alkotóterekre gondolnunk.

Milyen új feladatok várnak e tekintetben az elsősorban operatív, koordináló szerepet betöltő Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatalra? Változás várható-e a szakképzési centrumok és a szakgimnáziumok működésében?

A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal számára nem kérdés, hogy a szakképzés és ezzel együtt az azt támogató, irányító rendszer is folyamatos változásban van, ahogy maga a világ is. Szakképzési centrumaink – immáron megerősödve a kancellárokkal – élen járhatnak az innovatív módszerek megvalósításában. Ehhez adunk meg minden segítséget a napokban bejelentett Szakképzés 4.0 stratégia mentén, illeszkedve Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájához. Elindult a 21.

századi szakképző iskola program, lépcsőről lépésre számos oktatási intézményünk eszközparkja újul meg.

A duális képzés általánossá tételével, a tanulószerveződésekkel és más intézkedésekkel, sok változás történt annak érdekében, hogy a szakképzés és a munkaerőpiac igényei összhangban legyenek. Milyen intézkedések várhatók a fiatalok ösztönzésére, hogy a szakmatanulást életpályának válasszák?

A munkaerőpiaci változásokat nem pusztán követnie kell a szakképzés rendszerének, magának a rendszernek kell a változás motorjának lennie. A duális képzés révén a piaci szereplők és a szakképzés közelebb kerülnek egymáshoz. Az is rendkívül fontos célunk, hogy a szakképzés ne legyen zsakutca. Ezeket a célokat szolgálják egyébként a Szakképzési Innovációs Tanács, valamint az ágazati készség-tanácsok is, amelyekben a gazdasági élet szereplői kapnak lehetőséget a szakmai szervezetekkel közösen, hogy alakítsák a szakképzés jelenét és jövőjét. Intenzív, innovatív időszakot élünk most a szakképzésben: a szakképzési centrumok kancellárjainak – menedzser-feladataik révén – hatalmas szerepük van abban, hogy a szakképzés minél népszerűbb és minél sikeresebb legyen az ország minden pontján. Az ösztönzésnek természetesen a pénz is az egyik módja. A minisztérium dolgozik az ösztöndíjrendszer megújításán.

ÖSSZEKÖTŐ SZEREPBEN, RUGALMASAN

BÚDI BOGLÁRKA

Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (HKIK) tanulószereződés tanácsadó

Heves megyében jelenleg 250 gazdálkodó szervezet 330 képzőhelyén van tanulószereződéses képzés. A tanulószereződések száma 2000 körül stabilizálódik, ez azt jelenti, hogy a szakközépiskolai és szakgimnáziumi képzésben részt vevő diákok 45 százalékára terjed ki – összegezte munkájuk eredményeit Búdi Boglárka, aki három éve dolgozik a Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara tanulószereződéses tanácsadójaként.

A fiatal szakember különösen büszke arra, hogy a megyében folyamatosan növekszik a hiányszakmák tanulószereződéseinek száma, elsősorban a sokoldalú együttműködésen alapuló és széles tanuló körre kiterjedő pályorientációnak és a gimnáziumokat is felölelő új és korszerű programozatoknak köszönhetően.

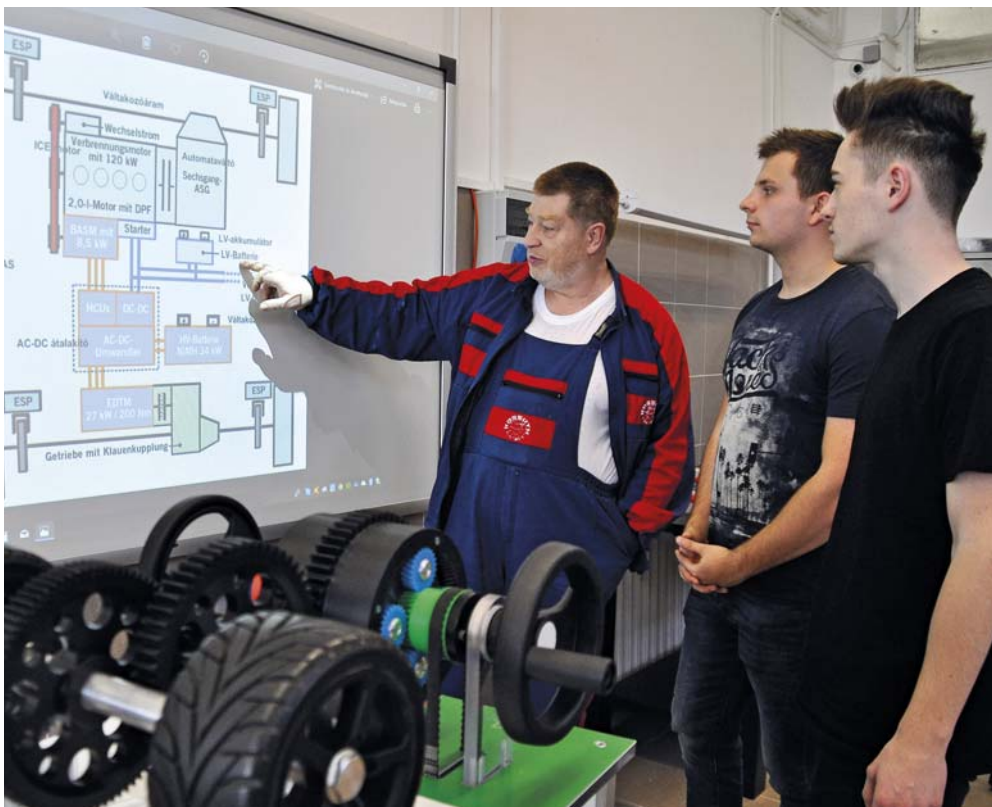
– Tanácsadóként összekötő szerepet töltünk be az iskolák, a tanulók

A gazdaságvezérelt szakképzés megvalósításában nélkülözhetetlen a gyakorlati képzőként is megjelenő gazdasági szereplők és a szakképző intézmények, illetve a tanulók és szülei közötti koordináció. Erre a feladatra vállalkoznak a területi kamarák tanulószereződéses tanácsadói, akik kiemelt szerepet töltenek be a korszerű szakképzési rendszer működtetésében. Három megyei szakembert kértünk arra, mutassák be munkájukat, mondják el tapasztalataikat.

és a vállalkozások között, munkánk alapvető célja, hogy támogatást nyújtsunk a szakképzés szereplőinek együttműködéséhez. A tanácsadásokon közvetlen visszajelzéseket kapunk a rendszer működéséről a cégek vezetőitől, a gyakorlati képzéssel foglalkozó szakemberektől. A felmerülő igényekre alapozva fejlesztjük a tanulószereződéses rendszert és a kamarai szolgáltatásokat egyaránt – hangsúlyozta. – Ennek a munkának is megvan a szépsége, mindig sikerként

éljük meg például a nagy egymásra találásokat, a tanulók szakmai kiteljesedését – tette hozzá. Szerinte a vállalkozások és a tanulók kapcsolata egyszerre adja a tanácsadói feladat szépségét és nehézségét. Az utóbbival összefüggésben megjegyezte: sokszor kihívást is jelent a felmerülő nézeteltérések megnyugtató kezelése, de az esetek többségében ezt is meg tudják oldani.

Folytatás a 4. oldalon

ÁDÁM GERGŐ

Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara (BKIK) oktatási tanácsadó

A siker leginkább azt jelenti, hogy minden rendben van. Amikor a cég jelzi, hogy a tanulószerveződéses diákok jó eredménnyel, sikeres vizsgát tettek, vagy amikor az adóhivatal ellenőrzése nem talál a dokumentációkban hibát. Az ilyen, cégektől érkező információk jelentik azt, hogy a tanácsadói munka sikeres – fejtette ki Ádám Gergő, a BKIK oktatási tanácsadója.

A munkában a „hogyan” kérdésre adott aktuális válasz jelenti a legnagyobb nehézséget, vagyis az, hogy a tanácsadók miként tudják tapasztalataik és ismereteik révén segíteni a tanulószerveződéses folyamatban résztvevőket. Nincsenek teljesen elégedett vagy elégedetlen cégek és diákok. Ha a munkahelyi környezetben a képzésen túl az emberi tartalmakra is figyelmet fordítanak, akkor a tanulók is sokkal elégedettebbek. A cégek oldaláról pedig akkor nincs probléma, ha értik, mit kell tenniük mind a tanulókkal, mind az elszámolással kapcsolatosan, és ezt integrálni tudják saját, hosszú távú céljaik elérésében. A tanulószerveződéses tanácsadó munkájához tartozik a szakmák népszerűsítése is. Ádám Gergő szerint a fiatalokat a kreativitáson keresztül

lehet a legjobban „megfogni”. Számtalan olyan interneten fellelhető videó létezik, amely kreatív oldaláról mutatja be egy adott szakma munkafázisait, folyamatait. Ezek felkutatása és a pályorientációba beépítése esélyt teremthet arra, hogy a szakma iránt érdeklődő tanulók tájékozottabbak legyenek a lehetőségeikről.

Filozófiai végzettségem okán valamennyi generációval keresem a kapcsolatteremtés lehetőségét, és tanácsadóként erre lehetőségem is van. Szeretem megismerni az emberek azonos témában alkotott nézőpontjait, így a munkám gyakorlatilag a hobbim is – hangsúlyozta Ádám Gergő.

FAZEKAS TIBOR

Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (BKMKIK), tanulószerveződéses tanácsadó

Tapasztalataim szerint a gyakorlati képzőhelyek nagyon jól felszereltek – emelte ki Fazekas Tibor, a Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara tanulószerveződéses tanácsadója. A szakember a közlekedési és gépészeti szakmákat felügyelve, évente többször látogatja meg a vállalkozásokat, ellenőrzi a gyakorlati képzés folyamatát, ugyanakkor abban is segít, hogy a gyakorlati képzés a szakmai kerettanterv és a képző intézmény szakképzési programja alapján valósuljon meg.

A képzőhelyek mindent megtesznek azért, hogy a tanulószerveződés lejártaival megtartsák az ifjú szakembereket. Ezért a saját igényeiknek megfelelően bővítik a diákok tudását olyan ismeretekkel, módszerekkel is, amelyekre a vállalkozásuknak a

későbbiekben szüksége lesz. Ugyanakkor alkalmazkodniuk kell a kerettantervhez is, hiszen annak alapján vizsgáznak a diákok. Ebben a folyamatos egyeztetésben segítenek a tanulószerveződéses tanácsadók.

Fazekas Tibor úgy látja, hogy a megyében minden lehetőség megvan a szakmatanulásra. Még az elmaradott kistérségekben is van szakközépiskola. A jelentkezők aránya azonban Bács-Kiskun megyében sem jobb, mint máshol, ezért a tanácsadók folyamatosan látogatják az iskolákat, hogy a pályaválasztás előtt állókkal megismertessék a tanulószerveződés előnyeit és a továbbtanulás lehetőségeit. Nagyon keresett szakmákat felügyelek – hangsúlyozta a tanácsadó, hiszen a közlekedés és gépészeti szakmához tartozik például az autószerelés, a gépjármű-karbantartás, a mechatronika, a hegesztés. A cégek vetélkednek a fiatalokért, hiszen sokkal több tanulót tudnának foglalkoztatni. Egy multinacionális vállalat

nyilván jobb helyzetben van, de mi igyekszünk, hogy az összes olyan gazdálkodónak legyen saját tanulója, aki vállalja a gyakorlati képzést. A tanulószerveződés keretében ma már mindenki a saját jövőendő munkavállalóját szeretné kinevelni.

TUDATOS KÉPZÉS

- VÁLLALATI SZEMLÉLETTEL

Mádai Henriett
tanulószerződéses
referens

A jogszabályok alapján előrehozott tanulószerződésnek van egy lényeges feltétele: a szakképzési kerettantervben meghatározott – tanévenként átlagosan legalább kétszázötven órát meghaladó idejű – gyakorlatra köthető. Az óraszámot azonban nem a tanulószerződést megkötő szándékozó szervezetnek kell vizsgálnia, az erről szóló nyilatkozatot az iskola állítja ki. Tehát képzőként már egy jogilag tisztázott helyzetbe lépünk be, amelyben elvileg adott a tanulószerződés megkötésének lehetősége. Ezek után át kell gondolni, hogy melyek azok az ismeretek, technológiák, amelyeket át szeretnénk adni a tanulónak. Olyan speciális dolgokra kell fókuszálni, amelyek elsősorban a cégünkre jellemzőek. Ez egyfajta továbbgondolása az előírt tananyagoknak, hiszen a tanuló azt választotta, hogy a gyakorlati tudásának fejlesztésébe lényegesen több időt szeretne fektetni.

Képzőként az a feladatunk, hogy olyan szakmai programot állítsunk össze, amelynek célja a szakma minél gyakorlatiasabb elsajátítása. Ennek kidolgozásához érdemes szakértő segítségét kérni, ezért már a folyamat elején vegyük fel a kapcsolatot a területileg illetékes kamarával.

A szakmai program tartalmát illetően érdemes pár mondatban bemutatni a vállalkozást, térjünk ki arra is, hogy milyen gazdasági igényekhez kapcsolódik a tevékenységünk. Kifejthetjük a tanulók gyakorlati képzésével összefüggő elképzeléseinket, elköteleződési szándékunkat. Lényeges eleme a szakmai programnak a gyakorlati képzés szervezésére vonatkozó vállalat-specifikus pontok kiemelése, hi-

A gyakorlati képzéssel foglalkozó szervezeteknek 2018. szeptember elseje óta bizonyos képzéstípusban lehetőségük nyílik a duális képzés gyakorlati képzési idejének meghosszabbítására azzal, hogy tanulószerződés már a szakgimnázium 11. vagy 12. évfolyamától is köthető, a teljes képzési időre. Ezúttal a gyakorlati képző szemszögéből elemezzük a teendőket.

szen azt vállaljuk, hogy olyan ismereteket adunk át a tanulónak, amelyeket a szakképesítés megszerzése után azonnal tud hasznosítani. Ezzel már a hosszú távú célunkat, a tudatos munkaerő-utánpótlást is megalapozzuk. Tulajdonképpen már képzőként úgy kell gondolkodnunk, mint a tanuló leendő munkaadója. Emellett vannak olyan pedagógia szempontok is, mint az életkori sajátosságok, hiszen a tanulók többsége még nem töltötte be a tizennyolcadik életévét.

A szakmai program mintadokumentuma elérhető a területileg illetékes kamaránál, azonban fontos tudni, hogy ez csak ajánlás, egy vázlat, amely mentén elindulhatunk és kialakíthat-

juk a saját képzési stratégiánkra szabott anyagunkat. Végül hozzá kell tudni illeszteni az iskola saját programjához, hiszen nem térhetünk el a kerettantervben meghatározott gyakorlati képzés követelményeitől. Tehát az iskolai tananyagból kiindulva – autóipari kifejezéssel élve – tuningolt szakmai tudást hozzáadva felépíthetjük a professzionális gyakorlati képzésünk modelljét.

A kamara a folyamatban, mint független, harmadik fél jár el, a szakértő véleménye alapján hoz döntést. A szakmai program elfogadásáról jegyzőkönyv készül, ez alapján kezdeményezhetjük a tanulószerződés megkötését és elindulhat a gyakorlati képzés.

2019: A KAMARAI GYAKORLATI OKTATÓI KÉPZÉS ÉVE

dr. Klész Tibor
osztályvezető, MKIK

Minden tanulóképzéssel foglalkozó szervezet érdeke, hogy értékes és hasznos szakemberek váljanak a náluk gyakorlaton lévő fiatalokból. A gyakorlati képzést folytató cégek és egyéb szervezetek erre a nemes feladatra vállalkoznak. A szakmai ismeretek megtanítása azonban nem csak szakmai jártasságot igényel, hanem pedagógiai képességet is.

A gyakorlati képzésre vállalkozó gazdálkodó szervezeteknél dolgoznak azok a szakemberek, gyakorlati oktatók, akik ezt a nem kis kihívást jelentő munkát elvégzik. Gyakran találkoznak azonban olyan konfliktusokkal, megoldandó helyzetekkel, amelyek nem kezelhetők szakmai rutinnal. Többre van szükség: empátiára, pedagógiai érzékre, értő kommunikációra. Ehhez nyújt segítséget a kamarai gyakorlati oktatói képzés, amely kifejezetten ezeket a kihívásokat és azok lehetséges megoldásait helyezi a középpontba.

A lehetőség egyben kötelezettség is, hiszen 2019. szeptember 1-jétől, azaz a 2019/2020-as tanévtől csak az a szakember lehet gyakorlati oktató, aki rendelkezik a kamarai gyakorlati oktatói képzés sikeres elvégzését igazoló tanúsítvánnyal. Azaz minden olyan szakoktató érintett, aki az iskolai rendszerű szakképzésben megszerezhető szakmára készíti fel a tanulókat.

A képzésekre a területileg illetékes gazdasági kamaráknál kell jelentkezni, ahol az ezzel a képzéssel foglalkozó munkatárs minden szükséges információt megad a tanfolyamokkal kapcsolatban.

A kamarai gyakorlati oktatói képzés 50 órás, amelynek első felében elméleti oktatás, második felében tréning jellegű gyakorlati foglalkozás zajlik. A tananyag-egységek a kommunikáció, a pedagógia, a szociálpszichológia alapjaira épülnek, gyakorlatias szemléletű megközelítéssel és a munka során hasznosítható tudás átadásával. A tematika kidolgozói törekedtek arra, hogy a lexikális ismeretanyag minimális legyen és a tudásanyag valós szituációkon keresztül legyen megismerhető. Nagy hangsúlyt kapnak benne a generációs sajátosságok (Y, Z generáció), a konfliktushelyzetek fel-

ismerése, a diákok eredményes motiválásának lehetőségei és a szakmai gyakorlat során alkalmazható kommunikációs módszerek. Emellett a szakmai képzéssel kapcsolatos olyan adminisztrációs, gyakorlati ismeretek is elsajátíthatók, mint például a foglalkozási napló vezetése, a hiányzások nyilvántartása, a szakmai és vizsgakövetelmény vagy a szakképzési kerettanterv tartalma.

A képzések általában kétszer három napig tartanak, de igény esetén a csoportbeosztás és -összetétel függvényében lehetőség van kevésbé intenzív tanfolyamon is részt venni. Ezt azonban minden esetben előre egyeztetni kell a területi kamarával.

Arra is van lehetőség, hogy ne feltétlenül munkaidőben legyenek a tan-

folyamok; egyeztetést követően ugyanis megoldható, hogy a képzésre (vagy egy részére), délutánonként, esténként vagy hétvégeként kerüljön sor. Az államilag támogatott képzés hatósági jellegű, meghatározott követelmény, időkeret és tematika szerint zajlik, vizsgával végződik, és tanúsítvány kiadásával zárul. Hatósági jellege ellenére a Nemzeti Adó- és Vámhivatal állásfoglalása szerint a képzés áfaköteles, a képzésben részt vevő gyakorlati oktatónak (vagy munkáltatójának) a képzés kezdetekor 20 százalékos, azaz 18.000 Ft + áfa összegű önrészt kell befizetnie. A 25 órás elméleti részt követően online formában kell vizsgát tenni, az úgynevezett Moodle rendszerben. Ehhez igény esetén a területi kamarák munkatársai biztosítják a szükséges technikai felkészítést. Az ugyancsak 25 órás tréningrészt követően a gyakorlati oktatók gyakorlati vizsgán adnak számot a megszerzett tudásukról. Mindkét vizsgán külön-külön legalább 61-61 százalékos eredményt kell elérni a tanúsítvány megszerzéséhez.

A képzés 2018 őszén 224 fővel egy pilot program keretében öt területi kamara bevonásával kezdődött meg. Sok pozitív visszajelzés érkezett, a résztvevők is hasznosnak találták a képzést, sőt, többen is úgy gondolták, szívesen rendszeresítenék a tréningeket. Tavaly ősszel a tapasztalatok alapján átdolgozásra került a képzési program és a tananyag. A jegyzet e-learnig formájában, ellenőrző kérdésekkel is elérhető a Moodle rendszerben. Megtörtént a tréninget tartó felnőttképző cégek, vizsgabizottsági elnökök és tagok pályázatát és kiválasztása. Ez a kör 2019 februárjában újabb pályázatokon keresztül újabb cégekkel, elnökökkel és tagokkal egészült ki. Megújult a jegyzet, könnyedebb, a szakképzéshez igazított nyelvezetű lett, és kiegészült például a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulóakra vonatkozó ismeretekkel. Az előzetes felmérések alapján 2019-ben, immár 23 kamara szervezésében, a pilot projekt tapasztalatait felhasználva várhatóan ötezer fő vesz részt a képzésben és teszi le a szakoktatói vizsgát.

Fontos tudni, hogy a kamarai gyakorlati oktatói képzés csak az iskolai rendszerben, külső képzőhelyen oktatók számára kötelező, a felnőttképzésben oktatók számára nem. Jóllehet a képzés során a gyakorlati oktatók olyan ismereteket is elsajátítanak, amelyek a fiatal generáció oktatása során felmerülő nevelési, kommunikáció nehézségekben jelentenek segítséget, az 50 órás tanfolyam nem kívánja kiváltani a több éves, felsőoktatási pedagógusképzést. Ugyancsak nem óhajt a mesterképzés helyébe lépni, hiszen annak összetettebb funkciói vannak (például a vállalkozóvá válás). Tény azonban, hogy a gyakorlati oktatói feladatok ellátásához szükséges komplex tudnivalók ilyen célzottn és összeszedetten más képzésekben nem találhatók meg.

Az alábbi linken egy kisfilm is megtekinthető a képzésről:
https://youtu.be/_LLvWzixAmA

A 2019. szeptember 1-ig teljesítendő kötelezettség okán javasoljuk, hogy amennyiben tanulóképzéssel foglalkozik vagy a közeljövőben foglalkozni szeretne, keresse fel az illetékes területi kamarát, ahol megkapja a képzéssel kapcsolatos szükséges információkat. Területi kamaráink tájékoztatják a kamarai gyakorlati oktatói képzésbe történő bekapcsolódás lehetőségeiről és a vizsga tartalmáról.

A TANULÓSZERZŐDÉSES KÉPZÉS GYAKORLATA

Ferenc Csaba Zsolt
tanulószerződéses referens,
MKIK

Mit jelent a tanuló-előszerződés a gyakorlatban?

Egy vállalkozás számára a gyakorlati képzés szervezése hosszú távú tervezést igényel. Át kell gondolni, hogy mi az az ideális tanulói létszám, amit be tud vállalni, hány diákkal tud hatékonyan foglalkozni, nemcsak szakmailag, hanem pedagógiai illetve menedzsment szempontból is. A tanuló-előszerződés egy jövőorientált és hosszú távon kiszámítható képzési modell első építőköve. A leendő gyakorlati képző – a jogszabályi előírások alapján – tanulószerződéssel nem rendelkező tanulóval kötheti meg, az első szakképzési évfolyamot megelőzően, október-április között. Ez nem képzési szerződés, hanem egyfajta szándéknyilatkozat a későbbi gyakorlati képzésre.

A vállalkozóknak lehetőségük adódik megismerni a diákokat, feltérképezni a képességeiket és kialakítani velük egy olyan személyes kapcsolatot, ami elősegíti a képzés során felmerülő kihívások kezelését. Gondoljunk bele, hogy mennyivel könnyebb egy olyan tanulóval együtt dolgozni, akivel már találkoztunk, esetleg a szüleit is megismertük, mint akivel a tanulószerződés megkötése után, a gyakorlati képzés első napján találkozunk. A tanuló is kiegyensúlyozottabb lesz, ha már ismerős számára a képzőhely és az oktató, ez hozzájárulhat a későbbi teljesítményéhez, a munkához való hozzáállásához és a szakmai elköteleződéséhez.

Könnyebb és egyszerűbb az együttműködés azokkal a tanulókkal, akik szakgimnáziumban tanulnak. Ők már

A gyakorlati képzés során sok olyan részletkérdés merül fel, amelyek megválaszolásához a képzők időnként jogértelmezési segítséget kérnek a szakképzésben közreműködő tanácsadói hálózat szakembereitől. A kérdések alapján akár jogszabálymódosításokra is sor kerülhet, melyek segítségével egyértelművé válnak az előírások. Egy csokorba gyűjtöttük össze, a gyakorlatból érkező kérdéseket és az ezekre adott szakértői válaszokat.

vélhetően találkoztak a tanulószerződés fogalmával, esetleg valamilyen formában tájékoztatást kaptak a területi kamara tanácsadójától. Esetükben inkább az lesz a jellemző, hogy maguk keresik a képzőhelyet, vagy az iskola segít nekik felvenni a kapcsolatot olyan vállalkozásokkal, amelyek aktív partnerek a gyakorlati képzésben.

Az általános iskolás tanulók a kamarai pályaaorientációs rendezvények alkalmával nyerhetnek betekintést egy-egy vállalkozás mindennapjaiba és ezeken az eseményeken értesülnek a tanuló-előszerződés és a tanulószerződés előnyeiről, szakmai és egzisztenciális lehetőségeiről. Kollégáink, akik már jól ismerik a képzőhelyeket, segítik a kapcsolatfelvételt a diákok és a leendő képzőhely között.

Amennyiben a gyakorlati képző lehetőséget lát a tanuló-előszerződés rendszerében, a területi kamarának érdemes jeleznie a szándékot, így meglesz az az előnye, hogy az érdeklődő tanulók látókörébe kerül, és a saját képzési stratégiája is tervezhetőbbé válik.

Részt vehet-e tanulószerződéses tanuló külföldi gyakorlaton?

A külföldi gyakorlatok előnyeit felismerve egyre több szakképző iskolai diák részéről merül fel az igény, hogy gyakorlatának bizonyos részét egy megfelelően kiválasztott célor-

szágban tölthesse. A megvalósítás azonban több akadályba is ütközik. Alapvető probléma, hogy már évek óta nincs kifejezetten erre a témakörre olyan jogszabályi környezet, amely megnyugtató módon rendezné a leglényegesebb kérdéseket.

A tanulószerződéses képzést a külföldi gyakorlattal többen úgy hangolják össze, hogy a tanulószerződést a felek közös megegyezéssel megszüntetik a külföldi gyakorlatot megelőzően, majd azt követően újrakötik. Ez a módszer ugyan jogilag nem kifogásolható, ugyanakkor szakmai megfontolásból a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara nem támogatja. Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a tanulószerződés szüneteltetése már jogilag sem járható megoldás.

A szabályozás hiánya miatt még 2013-ban a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara szakmai véleményt kért a Nemzetgazdasági Minisztériumtól. A leglényegesebb megállapításuk az volt, hogy létezik megoldás, méghozzá az, hogy az iskola és a tanulószerződéses gyakorlati képzést szervező szervezet közösen állapodjanak meg a részletekben: a külföldi gyakorlaton töltött idő és az ott szerzett tapasztalatok beszámításának módjában, módszerében, szakmai feltételeiben. A megállapodást segíti, ha a feltételrendszert közösen dolgozzák ki. A beszámítás

érdekében alapvető fontosságú, hogy a külföldi gyakorlat illeszkedjen a tanult szakma tartalmába, megfeleljen a szakképzési kerettanterv és az iskola szakmai programja adott részének.

A közös megegyezés azért is fontos, mert bár a gyakorlat külföldön történik, a tanulóval kapcsolatos felelősség a tanulószerveződés hazai képzőcégét terheli (amíg a tanulószerveződés hatályban van, ő felel azért, hogy a gyakorlati képzés és nevelés a tanuló számára egészségvédelmi és munkavédelmi szempontból biztonságos munkahelyen, a szakképzési kerettantervnek megfelelően történjen).

Hogy kell kezelni a tanuló pénzbeli juttatását, ha képzőhelyet vált?

A szakképzésről szóló törvény a tanulókat megillető pénzbeli és egyéb juttatásokhoz kapcsolódóan meghatározza a juttatás minimumát a kezdő- és további félév(ek)ben, az emelés kötelezettségét, illetve a félév- és évismétléshez kapcsolódó szankciókat. Ezen túlmenően nem rendelkezik részletesen egyébekkel mellett:

- az emelés szempontrendszeréről és mértékéről,

- a képzőhelyváltással kapcsolatos esetekről (különös tekintettel, ha évismétléssel együtt történik).

A törvény ezen „hiányossága” elsősorban annak a jogalkotói szándéknak felel meg, hogy ne korlátozza a képzőcégeket túlságosan, és a juttatások rendszerének kialakításánál szabadságot adjon egy-egy képzőcég, vállalkozás sajátos lehetőségeinek, anyagi kapacitásainak figyelembevételére. Mivel a gyakorlatban tapasztaljuk, hogy egy tanuló évismétlése nem ritkán képzőhelyváltással is jár, a felsorolás második pontjánál könnyen belátható, mi ennek a viszonylagos szabadságnak a célja: amennyiben egy jobban prosperáló vállalkozás magasabb tanulói juttatását felezi, ez esetenként nehézséget jelenthet a képzést a továbbiakban vállaló cégnek.

Ettől függetlenül kifejezetten évismétlés esetén, amit a jogszabály a pénzbeli juttatásra vonatkozóan szankcionál (felezni kell az előző féléves juttatáshoz képest), természetesen az a legszabályosabb eljárás, ha az új képzőcég tájékozik a tanuló előéletéről, így az előző képzőhelyen biztosított pénzbeli juttatásról is. Ebben a tanulószerveződéseket ellenjegyző és nyilván tartó területileg illetékes kamara lehet

a segítségére. Így azt a tanulói juttatást biztosítja számára, amelyet a korábban tanúsított szakmai-tanulmányi előmenetele és szorgalma (vagy évismétlés esetén ezek hiánya) lehetővé tesz.

A másik megoldás az, hogy a belépő tanulót úgy kezelik, mint bármelyik más, a gyakorlati képzőhöz újonnan belépő, szakmai gyakorlatát megkezdő tanulót (a juttatás jogszabályban előírt minimumát figyelembe véve). Ez esetben a tanuló tulajdonképpen „tisztá lappal” indul, és a képzőcég meglévő értékelési rendszerébe jobban beilleszthető.

Fontos azonban szem előtt tartani, hogy ez a választási lehetőség csak képzőhelyváltás esetén áll fenn. Amennyiben a tanuló adott féléve eredménytelen, évet ismétel, de ugyanazon a képzőhelyen folytatja tovább a gyakorlatát, a pénzbeli juttatással kapcsolatban egyértelmű a jogszabály: a tanuló a következő félévben a felét kaphatja meg az előző félévi pénzbeli juttatásnak.

KÖZREMŰKÖDÖTT:
MÁDAI HENRIETT, KÁRPÁT KINGA
TANULÓSZERVEZŐDÉSES REFERENSEK, MKIK

ÉTKEZÉSI TÁMOGATÁS

2019-BEN

Kárpát Kinga
tanulószerződéses
referens, MKIK

A szakképzési törvény előírásai alapján a gyakorlati képzésben részt vevő tanulót a pénzbeli juttatások mellett egyéb, nem pénzbeli juttatások is megilletik. Ezek körébe tartozik a kedvezményes étkeztetés is.

A tanuló részére a gyakorlati képzési napokon a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó és egyéb szervezet egyszeri kedvezményes étkezést vagy étkezési költségeihez természetbeni hozzájárulást köteles biztosítani. A természetbeni hozzájárulás történhet étkezési utalvány, jegy formájában is. Bár maga a rendelkezés nem újdonság, azonban időről időre meg kell vizsgálni, hogy a kedvezményes étkeztetés melyik formája a legideálisabb, mind a tanuló, mind a képzőhely számára. A gyakorlati képzők számára gyakran nehézséget jelent, hogy a képzés részletkérdéseit illetően több jogszabály rendelkezéseit együttesen kell figyelembe venni (a kötelezettségeket és az adózási vonzatot).

Tekintettel arra, hogy 2019. január 1-jétől jelentősen átalakult a béren kívüli és az egyes meghatározott juttatások szabályrendszere, a tanulók étkezési támogatása is változott.

AZ EDDIGIEKBE ALKALMAZOTT MEGOLDÁSOK

Az eddigi gyakorlat alapján 2018-ban a képzőcégek a következő lehetőségekkel éltek:

1. meleg étkeztetés saját helyszínén (például munkahelyi étkezdé, étterem), vagy külső szolgáltató igénybevétele (például ebédrendelés vagy egyedi voucher alapján),
2. hideg étkeztetés a képzőhelyen működő szolgáltató által, a cég által vásárolt élelmiszerral vagy külső szolgáltató által kibocsátott egyedi voucherrel,
3. Erzsébet-utalvány, Erzsébet-kártya (ez a lehetőség 2019-re megszűnt)
4. Széchenyi Pihenőkártya vendéglátás alszámlájára utalt forinttámogatás,
5. készpénz, néhány kivételes esetben.

Milyen szempontokat kell figyelembe venni az egyes lehetőségeknél?

1. A személyi jövedelemadóról szóló törvény (Szja tv.) rendelkezései értelmében *adómentes bevételnek minősülnek* a szakképző iskolai tanulóknak gyakorlati képzésük ideje alatt kötelezően biztosított vagy a gyakorlati képzést végző szervezet által saját döntése alapján biztosított nem pénzbeli juttatások, ideértve az utazási költségértéket is.

Vagyis, főszabály szerint a kötelezően biztosítandó kedvezményes étkezés adómentes.

2. Az adómentességnek utalvány, készpénz-helyettesítő fizetési eszköz esetében azonban *van egy további feltétele*, hiszen általános szabály, hogy amennyiben a juttatás tárgya utalvány, készpénz-helyettesítő fizetési eszköz, az akkor minősül a fentiekben idézett adómentes nem pénzbeli juttatásnak, ha a juttatási feltételek alapján megállapítható, hogy az mely termék- vagy szolgáltatáskörben használható fel, továbbá ha az utalvány nem visszaváltható, és egyebekben a juttatás körülményei megfelelnek az adómentességre vonatkozó rendelkezésben foglalt feltételeknek. Nem tartozik az egyes meghatározott juttatások közé sem az olyan utalványok köre, amelyeknél nem állapítható meg egyértelműen, hogy az mely termékre, szolgáltatásra, vagy milyen termék- vagy szolgáltatáskörben használható fel.

MI LEHET A TANULÓ ÉS A GYAKORLATI KÉPZŐ SZÁMÁRA A LEGKEDVEZŐBB?

1. Az Szja tv. szerinti adómentesség feltételei fennállnak, ha a gyakorlati képző saját munkahelyi étkezdéjében, büféjében biztosítja a kedvezményes étkeztetést.
2. Adómentes juttatásnak számít, ha a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó (egyértelműen beazonosítható felhasználási célú) étkezési jegy vagy étkezési utalvány juttatásával biztosítja a tanulók kedvezményes étkeztetését.
3. A fenti eset fennáll akkor is, ha a gyakorlati képzőhely területén, vagy az adott településen lévő étteremben, büfében tud a tanuló meleg ételt vagy hideg ételt vásárolni a képzőhely vagy a külső szolgáltató által kibocsátott étkezési utalvánnyal, étkezési jeggyel.
4. Továbbra is megfelel a feltételeknek, ha a képzőhely ebédet rendel a tanulóknak.
5. Megoldás lehet az is, ha a tanulók a gyakorlati képzés szervezőjének nevére kiállított számla ellenében vásárolnak ebédet, és annak költségét utólag a kifizető megtéríti a tanulók számára.

KEDVEZŐTLEN ADÓZÁSÚ MEGOLDÁSOK

Abban az esetben azonban, ha a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó olyan utalványt, kártyát juttat a tanulók részére, amelyeknél nem határozható meg egyértelműen, hogy az mely termék- vagy szolgáltatáskörben használható fel (például Edenred Ajándék utalvány, Edenred Ezüst, Arany, Platina kártya vagy Spar, Tesco Ajándékkártya), akkor a juttatás nem tekinthető sem adómentesnek, sem egyes meghatározott juttatásnak, vagyis az ilyen juttatásra tekintettel a tanulónak az Szja tv. szerinti egyéb összevonás alá eső jövedelme keletkezik. Az egyéb jövedelem után a tanulónak 15 százalékos mértékű személyi jövedelemadót kell fizetniük, a kifizetőnek pedig 19,5 százalékos mértékű szociális hozzájárulási adót kell fizetnie.

Az adómentesség és a felhasználás egyértelmű beazonosítása nem igazolható a tanuló nyilatkozatával, hogy az utalványokat kizárólag étkezésre fogja felhasználni.

A tanulók étkezési költségeihez való pénzbeli hozzájárulás sem tekinthető a tanuló adómentes díjazásának, ezért egyéb, nem önálló tevékenységből származó adó- és járulékok köteles jövedelemként fizethető csak, amelyről az adóévet követően a tanulónak nem szerencsés többlet-

kötelezettségként személyi jövedelemadó bevallás keretében számot adnia. Egyébként ez a forma felel meg legkevésbé annak a célnak, hogy a tanuló olyan eszközt kapjon a kezébe, amellyel a napi étkezése biztosított.

HASZNÁLHATÓ-E A SZÉP KÁRTYA?

A Széchenyi Pihenő Kártya vendéglátás alszámlájára utalt legfeljebb évi 150 ezer forint támogatás olyan béren kívüli juttatásnak minősül, amelyet a munkáltató adhat a munkavállaló részére. Tekintettel arra, hogy a tanuló gyakorlati képzése a gazdálkodó szervezetnél nem munkaszerződés, hanem tanulószerveződés alapján folyik, ezért a gazdálkodó szervezetnek nincs arra lehetősége, hogy a tanulók részére béren kívüli juttatásként SZÉP-kártya juttatást biztosítson. Éppen ezért ily módon nem oldható meg a kedvezményes étkeztetés.

Összefoglalva: a kedvezményes étkeztetésnek számos formája lehetséges, ezek közül öt olyan kedvezményes adózású megoldást ismertettünk, amelyet a NAV szakértői is javasolnak. Minden gyakorlati képző helyzete más és más, ezért át kell gondolni, mely megoldásra van lehetősége, mi a legkönnyebben megvalósítható. Fontos minden esetben szem előtt tartani a szabályozások végső célját: a gyakorlaton lévő (többnyire kiskorú) tanuló megfelelő ellátásban részesüljön.

KÖNYVELŐKkel A DUÁLIS KÉPZÉSÉRT

Székely-Laczkó Gabriella
tanácsos, MKIK

A tanuló és a képzőhely közötti kapcsolat nem csak a szakmai képességek átadásáról szól: meg kell birkózni a paragrafusok és nyomtatványok alkalmazásával is. Ezek a feladatok az utánpótlás nevelés „láthatatlan” kísérői. A tanulóval foglalkozó vállalkozásoknak, szervezeteknek tisztában kell lenniük a képzéssel járó jogi és adminisztrációs kötelezettségekkel is, ez pedig az ügyviteli feladatokat ellátó kollégák dolga, akik gyakran úgy érzik, magukra maradnak a problémával.

A területi kamarák második éve 16 órás előadásorozatra invitálják a tanulóképzésben közreműködő, vagy arra fogadókésztséget mutató szervezetek gazdasági és humánerő-gazdálkodással foglalkozó munkatársait. A „Könyvelőkkel a duális képzésért” című, országosan egységes program négy témakört felölelve segít a tanulóképzés ügyes-bajos dolgainak intézésében.

A *képzőhelyé válás folyamatának* ismertetése során a résztvevők előadást hallanak a gyakorlati képzésre jogosultak nyilvántartásába vételéről. Fontos tisztában lenni a *tanuló jogaiival és kötelezettségeivel is*. A mai fiatalok pontosan ismerik a jogikat, de időben meg kell ismertetni őket a kötelezettségeikkel is, főleg termelő, szolgáltató tevékenységet végző munkahelyen, ahol a munka világának szabályai szerint kell tanulniuk. Kezdetekben talán a könyvelők „rémálma” a *képzés költségeinek elszámolása*, de ha lehetőség nyílik közelebbről megismerni a normatíva számítás,

Egy átlagos kis-, illetve középvállalkozás életében komoly döntés egy vagy akár több tanuló gyakorlati képzésének vállalása. Egyrészt szakmai kihívást jelent az ott dolgozó szakembereknek, másrészt a cégben új ügyviteli folyamat, kötelezettség jelenik meg.

a visszaigénylés, és egyéb számítások módzatait, már ez is egyszerű ügyviteli feladatként épül be a képző szervezet szakembereinek teendői közé. Ebben várják a képzők a legnagyobb segítséget, ezért ez a téma teszi ki a program legjelentősebb részét.

Mint az élet számos területén, a tanulóképzésben is jelen vannak a kötelező nyomtatványok, dokumentumok, adminisztrációs feladatok. Az *adminisztrációs ismeretekről* időben érkező, átlátható, teljes körű tájékoztatás megkönnyíti a dokumentumok begyűjtését és időben történő helyes alkalmazását, így ezek a teendők beépülnek a mindennapos rutinfeladatok közé és nem kell utólag kapkodva teljesíteni a kötelezettségeket. Az előadók olyan nagy tapasztalattal rendelkező szakértők, akik hétköznapi megközelítéssel, a napi problémákkal is szembenézve adják át a tanulóképzéshez kapcsolódó információkat. A tavalyi évben több mint 600 ügyviteli szakember hallgatta meg a gyakorlati képzés jogi, pénzügyi

és számviteli ismereteit. A téma iránti igényt mutatja, hogy 2019-re már 800 fő feletti az érdeklődők száma. Az előadások során számos kérdésre is választ kapnak a hallgatók. Az információk, az előadások jegyzet formájában feldolgozott tartalma elektronikusan is elérhető: <https://mkik.hu/utmutato-a-kepzo-hely-ellenorzeshez-illetve-tanulokepzeshez> weboldalon. Az előadásokra a területi kamaráknál lehet jelentkezni, a részvétel díjmentes.

EGYSZERŰBB ADMINISZTRÁCIÓ

ONLINE MEGOLDÁSOK

Sutka Rózsa
ISZIR referens, MKIK

Az MKIK a tanulószersződés-kötés folyamatát különböző informatikai megoldásokkal támogatja, amelyek célja a gyors és jól nyomon követhető ügyintézés, illetve információátadás.

A www.tanuloszerzodes.hu a tanulószersződés-kötés iránt érdeklődők számára naprakész információkat tartalmaz. A weboldal tematikus felépítése könnyen elérhetővé teszi a szükséges információkat: külön felületet biztosít a tanulók, valamint a potenciális

képzőhelyek számára is. Letölthetők a felületről az aktuális szakmai kiadványok, valamint a tanulószersződés és az együttműködési megállapodással kapcsolatos nyomtatványok is.

A gazdálkodó és egyéb szervezetek 2013 óta elektronikusan is kezdeményezhetik a tanulószersződés-kötéseiket az MKIK által működtetett informatikai rendszeren keresztül (www.isziir.hu).

A képzőhelyeket a területileg illetékes gazdasági kamara regisztrálja a rendszerben, viszont a regisztrációt követően a szervezeteknek lehetőségük van további felhasználókat adminisztrálni saját magukhoz, akár képzőhelyenként is a kamara bevonása nélkül, ezáltal is csökkentve a személyes ügyintézésre szánt időt. Az ISZIR-ben nyilvántartott adataik szerkesztéséhez is van jogosultságuk, így mindig a legfrissebb adataikkal szerepelhetnek az adatbázisban. Az alkalmazásnak köszönhetően a gyakorlati képzők maguk kezelhetik a saját tanulószersződéseiket, a megkötésen kívül különböző módosításokat és javításokat is kezdeményezhetnek. A szerződés-kötési folyamatba egy korábbi fejlesztés által bevontuk az iskolákat is, hiszen vannak olyan tanulói adatok, amelyeket az iskola tud a legnagyobb pontossággal megadni. A szoftver a tanulószersződés rögzítése során ellenőrzi a bevitt adatok helyességét, valamint

informatív hibáüzenetekkel figyelmezteti a hiányzó adatokra a felhasználókat. A szerződés-kötésben közreműködő felhasználókat a rendszer email értesítések és rendszerüzenetek formájában értesíti, amennyiben valamelyik szereplő (iskola, gazdálkodó vagy egyéb szervezet) megadta vagy javította a hiányzó adatokat. A felület tárolja a módosításokat, így könnyedén visszanezézhető, hogy a felhasználók mit és mikor módosítottak egy szerződésen. Amennyiben a megadott adatok helyesek, a kamara értesíti a szervezetet, és a szerződés nyomtatható. A kinyomtatott és aláírt szerződést még be kell küldeni a kamarának, de az online rögzítés során a rendszerben elvégzett ellenőrzések által a szerződés már hibamentes, így további hiánypótlásra már nem lesz szükség. A képzőhelyek a saját szerződéseik között számos szempont szerint kereshetnek, ezáltal a szerződéseik könnyen nyomon követhetővé válnak. Terveink szerint 2020-tól már csak online lehet kezdeményezni a tanulószersződés megkötését, ezáltal is pontosabban nyomon követhető lesz egy tanulószersződés megkötésének ideje, és teljesebb online nyilvántartással rendelkezhetnek a gazdálkodó és egyéb szervezetek is az ISZIR segítségével. A megnövekedett tárolt adatmennyiségek, funkcióváráásoknak megfelelő optimális működés érdekében szükségessé vált a 2004 óta működtetett ISZIR rendszerünk felülvizsgálata, modernizálása. Az újratervezés során kiemelt figyelmet szentelünk az elektronikus aláírás megoldásainak bevezetésére és felhasználóbarát megoldások alkalmazására. Az MKIK tavaly üzembe helyezett egy online oktatórendszert, terveink szerint az új ISZIR fejlesztéseivel kapcsolatos oktatóanyagok elérhetőek lesznek a gazdálkodó és egyéb szervezetek számára is.

KÉPZÉS ÉS NEVELÉS

EGYSZERRE

Mint az ügyvezetőtől megtudtuk, a cég több mint három évtizede kapcsolódott be a szakképzésbe és eddig csaknem kétszáz szakember sajátította el náluk választott szakmája fogásait. Jelenleg tizenöt fiatalot foglalkoztatnak tanulószerződéssel. Közéjük tartozik a szakvizsga előtt álló Orosz Gréta, aki a családi hagyományokat követve választotta a szakács szakmát.

– Több szakács és cukrász is van a családjukban, akik nagy hatással voltak a pályaválasztásomra – mesélte a tanuló lány. Elárulta, hogy eleinte inkább cukrász akart lenni, de aztán a Méteres-Snacknél zajló gyakorlati képzés alapján végül a szakács mesterséget választotta. Az a terve, hogy

szakvizsga után, őstől a pincér szakmát is elkezdje tanulni, mert azt gondolja, jól jöhet még egy szakma.

– Manapság nagyon nehéz olyan helyet találni, ahol az ember jól kijön mindenkivel és örömet leli a munkában. Itt két év tanulás és a nyári gyakorlat után is jól érzem magam, s szívesen maradnék – mondta.

A jelenlegi munkatársaim többsége egykor tanulószerződéssel került hozzánk, ebből is látszik, hogy munkáltatóként nagyon fontosnak tartom a tanulóképzésben való részvételünket – hangsúlyozta Hegyi Béla, a Méteres-Snack Kft. ügyvezetője.

Úgy tűnik, ennek nem is lesz akadály. Ezt sejtette Hegyi Béla, amikor Grétáról kérdeztük. Dicsérte lelkesedését, alkalmazkodó képességét, szakmai elkötelezettségét. Kiemelte: a szakképzés szereplőinek be kell látni, hogy egy munkahelyen nemcsak szakképzés, hanem nevelés is folyik. Véleménye szerint a munkaerőhiány miatt ma már egyre több munkáltató tartja fontosnak a szakképzésben való részvételét a szakmai utánpótlás biztosítására. Sajnos jellemző, hogy egyre több a tanulót foglalkoztatni szándékozó vállalkozás és egyre kevesebb a jelentkező fiatal. A növekvő verseny miatt a képzőhelyeken elkerülhetetlen az oktatás minőségének javítása, az oktatási intézmények, a tanműhelyek és a gazdaság között keletkezett „árok” betemetése.

Hegyi Béla alapvetően jónak tartja a tanulószerződéses rendszert, de meghosszabbítaná a gyakorlati képzés idejét.

– Tudomásul kell vennünk, hogy a tanulók nagyobb része egyre céltudatosabb és jól tájékozódik a világban. Felismerik az értéket, kevésbé fogadják el a haszontalan, értelmetlen tevékenységet. Ugyanakkor még kevesen látják, hogy az ösztöndíjjal támogatott szakképzés felülről is nyitott, mindenki annyit meríthet, amennyit csak tud, nagy kár elherdálni ezt a lehetőséget – szögezte le a Méteres-Snack ügyvezetője.

HEGYI BÉLA ÉS OROSZ GRÉTA

FONTOS A CSAPATSZELLEM

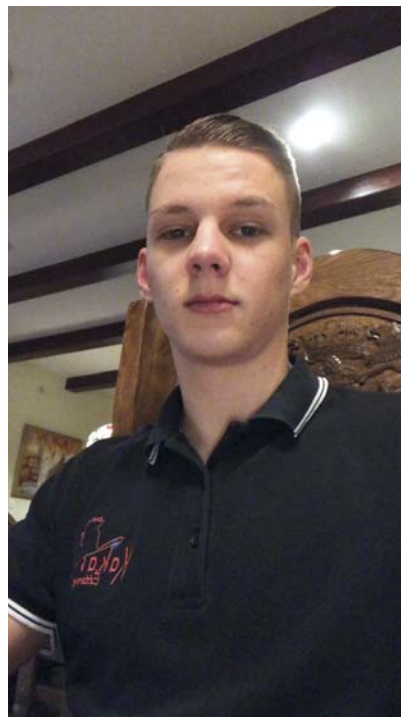

FAZAKAS GÉZA

Sokat elárul a szakmai értékrendről, hogy a 150 fő fogadására alkalmas étteremben 45-en dolgoznak. Az igényességet és a minőségi követelményeket a szakmunkástanulók is élvezik. Az utóbbi években a szakma megszerzése után több fiatal is a Kakasban maradhatott felszolgálóként, vagy szakácsként. Fazakas Géza elégedett a tanulók hozzáállásával, de úgy véli, hatékonyabb volt az a képzési rendszer, amelyben a leendő pincérek és szakácsok már az első évben gyakorlati helyre kerültek. Tapasztalatai szerint a másodévesekkel szinte a nulláról kell kezdeni a szakmai felkészítést, ami természetesen nem az iskolák hibája. Szerinte az éttermi munkához szükséges ismereteket csak valós körülmények között lehet megszerezni. Azt is fontosnak tartja, hogy a pincér tanulók étteremben és ne szállodában szerezzenek szakmai gyakorlatot, ott ugyanis nem tudnak a vendégekkel kommunikálni, többségében háttér-munkát végeznek.

Nagy Bencét, a Szamos Mátyás Vendéglátóipari Szakközépiskola másodéves pincér tanulóját éppen a vendégekkel való kommunikáció lehetősége vonzotta a pályára. Szó szerint az asztal másik oldaláról került a szakma közelébe. Mint elmondta, szüleivel gyakran járt a Kakas étterembe vacsorázni és eközben egyre inkább megtetszett neki a felszolgálók munkája. Bence azóta pincértanulóként bekerült az étterem csapatába, ahol nagyon jól érzi magát. Elsősorban azért, mert a gyakorlatban sajátíthatja el a szakmai fogásokat, másrészt, mert sokat tanulhat a kollégáktól. Ezen kívül látja azt is, hogy miként lehet egy jó csapatot összekovácsolni. A tervei közt szerepel, hogy a későbbiekben szeretne majd leérettségizni, egyelőre

Gyakorlatilag „kihalásos úton” lehet pincérként vagy szakácsként bekerülni a budapesti Kakas étterembe, ahol jelenleg tíz tanulószerződéses tanuló gyakorlati oktatása folyik. Fazakas Géza tanulófelelős szerint a titok nyitja a tulajdonosnak köszönhető jó munkahelyi hangulat, az egymást erősítő csapatszellem és a kiszámíthatóság.

NAGY BENCE

azonban szabadidejét sportszenvédélyének áldozza. Ez pedig nem más, mint az akrobatikus rock and roll, ami kétségkívül erősíti az állóképességét. Erre egy felszolgálónak is ugyancsak szüksége van – jegyezte meg. Az étterem vezetése pedig nemcsak támogatja a válogatott szinten sportoló fiatal pincértanulóját, hanem ha szükséges, a beosztásnál figyelembe veszi az edzések és a versenyek időpontját is.

CUKRÁSZNAK SZÜLETTEK

A soproni Hoffer Cukrászdában három éve fogadnak tanulókat. Általános tapasztalatuk, hogy kevés az olyan tanuló, akit valóban vonz a cukrász szakma. Ugyanakkor az is igaz, hogy akik eleve motiváltak és érdekli őket a szakma, kihasználják a lehetőséget, hogy a gyakorlatban kipróbálhassák az új technológiákat, alapanyagokat, eszközöket. Ehhez nálunk minden segítséget megkapnak a fiatalok – tette hozzá. Munkatársként kezeljük a tanulókat, nem mosogatásra és takarításra szerződttetjük őket. Ez mindenkinek az érdeke. Számunkra azért, mert biztosítani szeretnénk a munkaerő-utánpótlást, és nekik is fontos, hogy olyan szakmai képzést kapjanak, amivel teljes értékű munkatársként állhatnak munkába tanulmányaik befejezése után – hangsúlyozta Drávainé Schneider Gabriella.

Szerinte a tanulószerezési rendszer fő erőssége az, hogy a fiatalok a gyakorlatban megismerhetik a választott szakmájuk valódi világát, igazi lényegét. A tanulók mérlegelhetik az adott szakma előnyeit és hátrányait, s időt kapnak arra, hogy eldöntsék: valóban ez az, amit keresnek, amit hivatásuknak akarnak, vagy más úton szeretnének elindulni.

Bellovics Tímea és Magyar Isabell, a Hoffer cukrászda cukrásztanulói viszont már nagyon is tudják, hogy ezt akarják. Isabell nyári munkára került a Hoffer Cukrászdába, ősszel kezdte el

Vegyesek a tapasztalataink a tanulószerezéssel hozzánk kerülő fiatalokkal kapcsolatban, de kárpótol bennünket néhány, a cukrász szakma iránt már korán elköteleződött diák teljesítménye – nyilatkozta lapunknak Drávainé Schneider Gabriella, a Naphegy-Panoráma Kft. vezetője.

szakmai tanulmányait, jövőre végez. – Alighanem erre születtem. Már kis-koromban imádtam a konyhában tenni-venni, s a legnagyobb öröm számomra az volt, ha az édesanyám által készített tortát dekorálhattam – mesélte.

Tímeával ugyanez a helyzet. Nem titkolta, hogy örülne egy állásajánlatnak. – Nagyon érdekes és élvezetes a munka, jó és segítőkész a közösség, egyszerűen megnyugtat és inspirál, amikor itt dolgozom, sok mindent kipróbálhatok – sorolta érveit, amiért szívesen dolgozna a Hoffer cukrászdában.

